

Dolmabahçe'nin mimarı Balyan'a tarihi saygısızlık

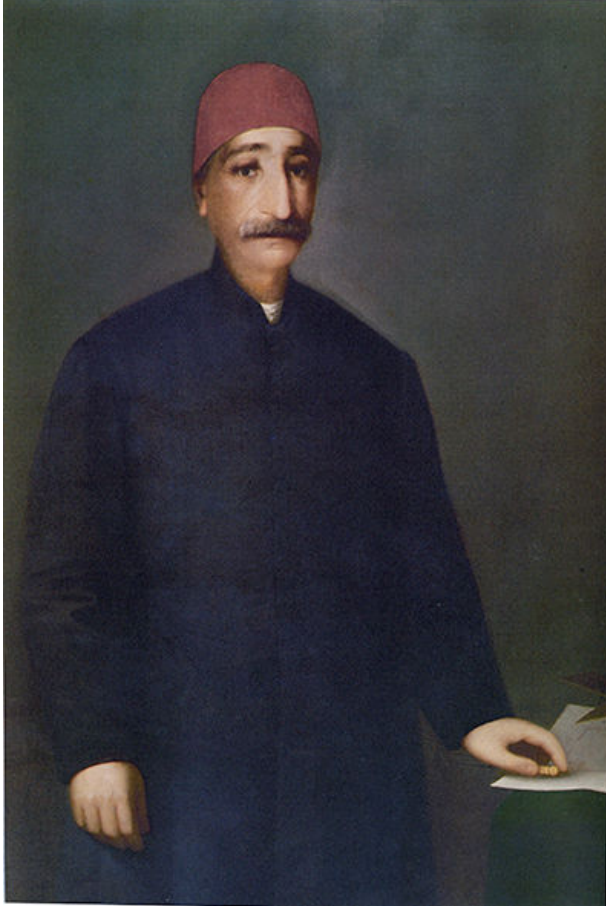

Kültür / 22/01/2015

Uygar Gültekin'in Agos'ta yer alan haberine göre Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'işin ehli' sözleriyle övdüğü Balyan ailesine mensup Dolmabahçe Sarayı'nın mimarı Garabet Balyan'ın kayıp mezar taşı Kartal'da İstanbul Belediyesi'ne ait bir inşaat şantiyesinde ortaya çıktı.

İstanbul'un simge yapılardan biri olan Dolmabahçe Sarayı'nın mimarı Garabet Balyan'ın kayıp olan mezar taşı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Kartal'da kullandığı bir şantiyede ortaya çıktı. Bilindiği gibi, İstanbul'daki pek çok önemli yapı, Balyan Ailesi'ne mensup mimarların eseri. Dolmabahçe Sarayı, Gümüşsuyu Askeri Hastanesi, Dolmabahçe Valide Sultan Cami gibi İstanbul'daki tarihi öneme sahip yapıların mimarı Garabet Balyan'ın kayıp olan mezar taşı, Kartal Soğanlık'ta, İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) tarafından kullanılan bir şantiyenin içinde bulundu. İBB'nin uzun yıllardır kullandığı şantiye alanındaki binalarının yıkılmasıyla, binaların arasında kalmış mezar taşı ortaya çıktı. Balyan'ın mezar taşının yanı sıra, üzerindeki Ermenice yazılar tam olarak okunamayan başka mezar taşları ve kitabeleri de bulundu.

Beşiktaş Ermeni Mezarlığı'ndaydı

Garabet Balyan'ın mezarının nerede olduğu bilinmiyor. Bu konuda elimizdeki en önemli kaynaklardan biri, Pars Tuğlacı'nın 'Balyan Ailesi' kitabı. Tuğlacı, kitabında,

Garabet Balyan'ın mezar taşına ait bir fotoğrafa da yer vermişti. Berç Erzian tarafından 1958'de Beşiktaş Ermeni Mezarlığı'nda çekilmiş fotoğrafları yayımlayan Tuğlacı, mezar taşlarının artık yerlerinde olmadığını anlatıyordu. Fotoğraftaki Garabet Balyan'a ait mezar taşıyla, belediye şantiyesine bulunan mezar taşının aynı olduğu tespit edildi.

Sorular yanıtız

Yıllardır kayıp olan Balyan'ın mezar taşının İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin kullandığı şantiye alanına nasıl geldiği ve mezar taşlarını korumaya yönelik tedbirlerin neden alınmadığı soruları ise hâlâ yanıtız. Ulaştığımız Büyükşehir Belediyesi yetkilileri, konunun araştırılacağını söyleyerek, sorularımızı yanıtız bıraktı.

Fotoğraf: Berge Arabian

Mezarlık tarumar edildi

Beşiktaş Ermeni Mezarlığı, Ermenilere ait gasp edilmiş en önemli taşınmazlar arasında gösteriliyor. Hrant Dink Vakfı'nın, 2012 Beyannamesi: İstanbul Ermeni Vakıflarının El Konulan Mülleri başlıklı proje çalışmasında, mezarlığın hikâyesi de yer alıyor. Buna göre, Beşiktaş ilçesinde iki mezarlık bulunuyordu. Mezarlıklardan birinin bugünkü yeri, Abbasağa Parkı. Mezarlığın arazisi, 1776'da Güreğ Manuelyan tarafından satın alındı. 1849'da, Garabet Amira Balyan tarafından çevresi duvarla çevrildi. Ermeni Patriği Harutyun Vehabedian, araziye el koymak isteyen II. Abdülhamid'e, 4 Mart 1887'de dilekçe yazarak istimlakı durdurdu. Padişah, mezarlığın Ermeni cemaatinin elinde kalmasına ve mevcut mezarların korunmasına, ama duvarların yıkılarak arazinin bahçe hâline getirilmesine karar verdi. 1930'lara kadar metruk kalan mezarlık arazisi, 1939'da İstanbul Valisi Lütfi Kırdar'ın kararı doğrultusunda istimlak edilerek Abbasağa Parkı hâline getirildi. İlçedeki diğer mezarlık da Boğaziçi Köprüsü'ne bağlanan Yıldız kavşağının olduğu yerdeydi ve Barbaros Bulvarı yapılırken kamulaştırılarak yok edildi. (Yazı: Uygur Gültekin/ Agos)

Garabet Balyan: İstanbul'u İstanbul yapan mimar TIKLAYINIZ... (<http://www.agos.com.tr/tr/yazi/10326/isin-ehli-balyan-a-buyuk-saygisizlik>)

(<https://plus.google.com/111139069635417829913>)